

ย่อวารสาร

Persistent Hemolytic Disease of the Fetus and Newborn (HDFN)

Associated with Passive Acquisition of Anti-D in Maternal Breast Milk

Marissa Li¹ and John C. Blaustein²

¹Blood Systems, Inc., Scottsdale, Arizona; ²Santa Barbara Cottage Hospital, Santa Barbara, California. *Transfusion*. 2017;57:2121-4.

ความเป็นมา

Anti-D เป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดโรค hemolytic disease of the fetus and newborn (HDFN) แต่รายงานการพบ HDFN ที่เกิดจาก anti-D ในนมแม่นั้นน้อยมาก ตามหลักทฤษฎี นมแม่ที่มี anti-D สามารถทำให้อาการของ HDFN ในเด็กที่กินนมแม่รุนแรงขึ้นและเป็นอยู่นานได้

รูปแบบและวิธีการ

เป็นการรายงานผู้ป่วย 1 ราย ซึ่งเป็นเด็กเกิดใหม่เพศชายที่คลอดก่อนกำหนด เมื่ออายุครรภ์ 28 สัปดาห์ และเป็น hydrops fetalis ผู้ป่วยมีหมู่เลือด B Rh positive antibody screening ให้ผลบวกกับ D-positive screen cells และ direct antiglobulin test ให้ผลบวก แต่ไม่ได้ทำ elution test ผู้ป่วยมีอาการซีดและ indirect bilirubin สูงกว่าปกติ

แม่ของผู้ป่วยอายุ 32 ปี หมู่เลือด O Rh negative และมี anti-D ร่วมกับ anti-G มีประวัติตั้งครรภ์ 3 ครั้ง ครั้งแรกทารกในครรภ์เสียชีวิต ครั้งที่สองทารกคลอดก่อนกำหนดและได้รับการทำ exchange transfusion (ET) ครั้งที่สามคือผู้ป่วยซึ่งซีดมาก และเป็น hydrops fetalis จึงได้รับ intrauterine transfusion 2 ครั้ง หลังคลอดได้รับการรักษาด้วย ET และ phototherapy

แต่อาการยังไม่ดีขึ้นโดยไม่รู้สาเหตุ เนื่องจากผู้ป่วยกินนมแม่ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ป่วยยังได้รับ anti-D อย่างต่อเนื่อง จึงได้นำนมแม่มาศึกษาหา anti-D

ผลการศึกษา

พบว่า นมแม่ทำปฏิกิริยาแรงกับ screen cells ที่เป็น D-positive เมื่อให้ผู้ป่วยหยุดกินนมแม่โดยเปลี่ยนเป็นให้สารอาหารทางเส้นเลือดแทน พบว่าอาการของ HDFN หายไป

สรุป

ถึงแม้ว่า anti-D เป็นสาเหตุที่สำคัญของ HDFN โดยผ่านจากแม่ไปสู่ทารกในครรภ์ทางรก แต่อาการของ HDFN รุนแรงขึ้นได้โดยการได้รับ anti-D ทางนมแม่ ผู้ป่วยรายนี้เป็นกรณี que แสดงว่าเกิดขึ้นได้จริงแม้ว่าจะมีรายงานน้อยมากก็ตาม ในกรณีที่พบผู้ป่วย HDFN ที่อาการไม่ดีขึ้นทั้งๆ ที่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องแล้ว จึงควรนึกถึงการหยุดให้นมแม่ดังเช่นผู้ป่วยรายนี้

กัญยาพร สุขสอาด

ภาควิชาเวชศาสตร์การธนาคารเลือด

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล